

otuliny Parku, ale ze względu na specyficzne warunki Pienin łączą się bezpośrednio z interesami samego Parku. Z tego też powodu zebrani uchwalili wniosek, by określenia rejonu zaplecza Parku dokonały — rada Parku i Komisja Parków narodowych wraz z placówkami planowania przestrzennego. PROP wraz z Komisją Planowania Układów Przestrzennych mają ustalić hierarchie realizacji regionalnego planu zagospodarowania. Udział w przygotowaniu planów regionalnych powinny też brać komitety: Komitet Gospodarki Górskiej i Komitet Gospodarki Wodnej przy PAN.

Od szeregu lat w każdej dyskusji na temat Pienin pojawia się sprawa projektowanej budowy zapory w Czorsztynie. Także więc i w czasie tej sesji poruszono to zagadnienie i uchwalono następujący wniosek: Pieniński Park Narodowy z zapleczem klimatycznym i turystycznym jest ważnym ośrodkiem regeneracyjnym, dotąd należycie nie wykorzystanym, i stanowi o wiele ważniejszy obiekt do zagospodarowania i wykorzystania w hierarchii potrzeb społeczeństwa niż wykorzystanie energetyczne tego terenu. Członkowie PROP wyrazili też przekonanie, że gospodarcze wyzyskanie Sanu jest w skali krajowej znacznie ważniejsze niż Dunajca.

A. Leńkowska

Posiedzenie naukowe w Muzeum Ziemi poświęcone ochronie zabytków przyrody nieożywionej

W dniu 31 maja 1958 roku odbyła się w Muzeum Ziemi w Warszawie konferencja naukowa poświęcona ochronie zabytków przyrody nieożywionej, zorganizowana z inicjatywy prof. S. Małkowskiego, długoletniego działacza na polu ochrony przyrody.

Muzeum Ziemi prowadzi od roku 1948 — przy bardzo skromnych możliwościach finansowych i etatowych — szeroką akcją ochrony zabytków przyrody nieożywionej. Dowodem tego może być fakt, że Muzeum posiada obecnie w ewidencji około 1000 obiektów, które powinny podleżeć szczególnie ochronie (przed rokiem 1948 było ich zaledwie około 180). Pracownicy naukowcy Muzeum, pozyskani w ostatnich latach, współpracują w zakresie inwentaryzacji i ochrony zabytków przyrody nieożywionej z Polskim Towarzystwem Miłośników Nauk o Ziemi, którego organizacje terenowe zabezpieczają zabytki przed zniszczeniem na obszarze całej Polski.

Na konferencji wygłoszono następujące referaty:

Prof. S. Małkowski omówił ogólne zasady ochrony zabytków przyrody nieożywionej i działalność Muzeum Ziemi na tym polu oraz wymienił szereg obiektów na terenie Dolnego Śląska, Sudetów, Jury Krakowsko-Częstochowskiej, okolic Poznania i Mazowsza, które winny być jak najprędzej zabezpieczone przed zniszczeniem. Są to: bazaltowe wulkany w Górach Wilcza i na Górze Św. Anny pod Opolem, porfiry w Wielisławie Złotoryjskim, jurajskie skałki w otoczeniu Ogrodzieńca, gład św. Wojciecha pod Poznaniem i inne.

K. Nawara wygłosiła referat o niebezpieczeństwie grożącym rezerwatowi przyrody w Rogoźniku na Podhalu. Podjęta w tej sprawie akcja ochrony przez Muzeum Ziemi prawdopodobnie zakończy się pomyślnie.

T. Steć (członek Towarzystwa Miłośników Nauk o Ziemi) mówił o granitach kulistych w Karkonoszach. Granity te na terenie Sudetów były prawnie chronione przez Niemców jako zabytki. Należałoby poczynić starania o ich zabezpieczenie.

Z. Wójcik przedstawił wyniki inspekcji jaskiń. Okazuje się, że szczególnie intensywnie niszczone są jaskinie w Sudetach¹ (w czasie eksploatacji uległy zniszczeniu dwie jaskinie w Wojcieszowie i jedna w okolicach Dusznik-Zdroju) oraz w Jurze Krakowsko-Częstochowskiej (stare jaskinie w dolomitach dewońskich z brekcją kostną w okolicy Klucz pod Olkuszem).

W dyskusji wziął m. in. udział prof. K. Maślankiewicz, który poinformował zebranych o zniszczeniu Groty Kryształowej w Wieliczce. Cenne wiadomości na temat ochrony zabytków Czechosłowacji podali mgr S. Czarniecki i prof. A. Łaszkiwicz. Prof. A. Halicka omówiła potrzebę reaktywowania przy Muzeum Ziemi Komisji Ochrony Jaskiń.

Z b. Wójcik

Śląska konferencja w sprawie ochrony zasobów przyrody

Staraniem Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej i Wojewódzkiego Komitetu Ochrony Przyrody w Katowicach odbyła się w tym mieście w dn. 19. i 20. VI. 1958 konferencja regionalna na temat ochrony zasobów przyrody w województwie katowickim. Jest to już trzecia tego rodzaju konferencja w Polsce. Pierwsza odbyła się we Wrocławiu w dniach 15 i 16 października 1957 roku, druga w Olsztynie 12 grudnia tegoż roku, a dalsze mają być organizowane kolejno w innych dzielnicach kraju. Konferencje te mają bardzo doniosłe znaczenie, zaznajamiają bowiem przedstawicieli administracji terenowej z trudnościami spowodowanymi niewłaściwą gospodarką człowieka, którym oni właśnie jako właścicwi gospodarze danego obszaru mogą w dużej mierze zaradzić.

Na konferencji regionalnej w Katowicach zostały wygłoszone cztery referaty, które — uzupełnione jeszcze późniejszą dyskusją — doskonale ukazały wszystkie bolączki tego województwa.

W referacie pt. *Problemy ochrony krajobrazu województwa katowickiego na tle działalności gospodarczej człowieka* L. J a r o m i n przedstawił historię tego obszaru, który przez wieki ogalałany z pięknej szaty leśnej zamienia się stopniowo w jeden wielki nieużytek, oszpecony w dodatku hałdami, dziurami po wybranym piasku, zapadliskami pokopalniami itd. Prelegent słusznie wyciągnął z tego wnioski, że najwyższy już czas przystąpić do gremialnej akcji zalesienia zniszczonych terenów, zagospodarowania istniejących już hałd, wykorzystania nowego materiału zwałowego do zamułki płynnej i suchej oraz likwidacji nie skoordynowanego zakładania kopalni odkrywkowych, kamieniołomów, piaskowni itp., które powinny być skomasowane na pewnym obszarze, a nie rozmieszczone w dowolnych miejscach. Szczególną troską powinny być otaczane wszelkie istniejące jeszcze lasy, które w zadymionej atmosferze Śląska mają tak duże znaczenie dla zdrowia mieszkańców. Zdrowie zaś tych ludzi jest poważnie zagrożone, gdyż żyją oni w środowisku zatrutym stale wyziewami z fabryk.

Z następnego referatu przygotowanego przez B. N o w a k o w s k i e g o i A. W o ł o s z y Ń s k ą, można się było dowiedzieć, że zanieczyszczenie atmosfery Śląska jest szczególnie wysokie, nawet w porównaniu z okręgami przemysłowymi innych krajów. Dowiodły tego już wstępne badania, przeprowadzone na terenie Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego (GOP).

¹ Por. notatkę pt. *Zniszczono cenną jaskinię na ziemiach zachodnich*. „Chrońmy Przyr. ojcz.” Z. 1/1958 s. 58.